

HID - Drobilica

Godina IV, lipanj 2007, br. 3

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Uvodnik

Poštovani čitatelji,

zajednička poveznica koja se provlači kroz više priloga koje donosimo u ovom broju je potvrda svekolikog razvoja i primjene informacijske i komunikacijske tehnologije s važnim posljedicama u našem svakidašnjem životu. To potvrđuju vijesti o izgrađivanju sustavne komunikacije građana i vlasti u Hrvatskoj putem javno dostupnih elektroničkih sučelja (zajedno sa svime onim što iza toga mora stajati), o širenju dostupnosti i korištenja novih tehnologija u Europi kojoj težimo, te o mogućim pravcima budućeg razvoja umjetne inteligencije i programa koja će jednog dana stajati iza sučelja koje danas razvijamo.

Čini se da je ključna riječ koja sažima sva zbivanja u društvenom okruženju zadnjih desetljeća upravo *promjena*. To je ono kroz što prolazimo, što nas očekuje i jedino čemu se možemo nadati. No, i u promjenama u društvu u kojem informacija sve više postaje roba, kapital i moć, ne smijemo zaboraviti na temeljna moralna pitanja slobode i zla, koja sami sa sobom moramo čestito razriješiti jer se u suprotnom za nas, unatoč mijenama, ništa neće promijeniti.

S poštovanjem,

Ivo Tokić

Sadržaj

Priprema se novi Zakon o knjižnicama	str. 2
Europska nagrada „European eGovernment“ za 2007. godinu	2
Središnji državni portal	2
Tisućita besplatna vruća točka u Europi	2
e-Hrvatska 2007	3
ICT zaslužan za ekonomski rast EU	3
.eu domena – godinu dana poslije	3
Norme ISO 19005-1:2005 i ISO/IEC 23600:2006 kao hrvatske norme?	4
Istraživanje Europske Unije o e-komunikacijama	4
Umjetna inteligencija umjesto burzovnih analitičara	4
Zašto se Linux zajednica boji XP-a za tri dolara?	5
Otvorena Paštrićeva biblioteka u Splitu	5
Izložba „100 godina Arhiva“	6
EURASLIC 12: From Treasures of the Seas - to Treasures of the Libraries	6
InfosecWeek	7
Open source konferencija Bite-On Security	8
MICC 2007. Treća hrvatska konferencija o medicinskim informacijama	8
CROinfo 2007	8
Prvi broj „Rodoslovlja“	9
Hannah Arendt: <i>O zlu</i>	9
Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja	10
Zbornik radova : Prvi kongres arhivista Bosne i Hercegovine	10

Priprema se novi Zakon o knjižnicama

U tijeku je javna rasprava o prijedlogu novog Zakona o knjižnicama. Tekst Prijedloga zakona može se dobiti na adresi http://www.hkdrustvo.hr/clanovi/tmp/prijedlog_zakona_o_knjiznicama.pdf. Vrlo zanimljivi komentari mogu se pročitati na stranici foruma Hrvatskog knjižničarskog društva <http://www.hkdrustvo.hr/clanovi/forum/viewtopic.php?t=194> namijenjenom toj temi.

Ivo Tokić

Europska nagrada „European eGovernment“ za 2007. godinu

Do 11. srpnja važi poziv na prijavu za konkuriranje za nagradu „European eGovernment Awards“, koja će se dodijeliti treći puta. Nagrada je ustanovljena od strane Europske komisije i dodjeljuje se onim javnim upravama koje imaju dobra rješenja u primjeni ICT (Information and Communication Technologies) tehnologija u svojem djelokrugu rada.

Zadane teme su:

1. Bolja javna uprava za razvoj i zaposlenost;
2. Participacija i transparentnost u procesima odlučivanja;
3. Društvena skrb i društvena kohezija;
4. Efikasna i učinkovita administracija;
5. Primjeri dobrih rješenja.

Konkurirati mogu javne uprave zemalja članica EU, zemalja kandidatkinja, Islanda, Liechtensteina, Norveške i Švicarske i to s projektima na nacionalnoj, regionalnoj, lokalnoj ili bilo kojoj drugoj razini.

Više informacija na http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=3372

Ivančica Pračić

Središnji državni portal

Nakon što je 28. ožujka 2007. Hrvatska Vlada donijela Odluku o uspostavljanju Središnjeg državnog portala, 26. travnja imenovala je i članove Vijeća i Koordinacije odgovorne za upravljanje portalom, te za voditelja tog programa imenovala Mladena Kostešića. Prema spomenutoj odluci, Središnji državni portal uspostavlja se kao jedinstveno sučelje za komunikaciju građana i državne uprave, a po uzoru na slične modele koji postoje u Velikoj Britaniji, Kanadi i Hong Kongu.

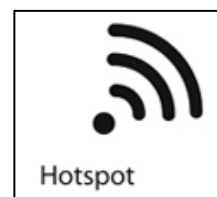
Središnji državni portal trebao bi ponuditi sustav jednostavnog informiranja i kontinuirane interakcije svih korisnika državnih usluga i državne uprave, čime se predviđa neposredan utjecaj na postizanje ključnih društvenih ciljeva, kao što su demokratizacija, transparentnost rada državne uprave, racionalizacija javnih izdataka, te kvalitetnije i

brže uvođenje promjena koje su uvjetovane europskim integracijama. Putem ovog portala građanima bi trebali biti dostupni i obrasci državne uprave, te popis elektroničkih transakcija koje bi građani mogli obavljati s državnom upravom. Prema najavama, pokretanje portala planirano je za kolovoz ove godine.

Daniela Sraga

Tisućita besplatna vruća točka u Europi

Prema izvješću organizacije Europe Free-hotspot.com, u Europi je krajem travnja instalirana tisućita vruća točka za besplatni pristup Internetu. Mreža besplatnih vrućih točaka dosad se proširila na 16 država Europe (Slovenija ih ima 8), a koristi je približno 100.000 ljudi mjesečno. Organizacija namjerava udvostručiti broj točaka u Europi i osigurati pristup u svim državama Europske unije do kraja 2007. godine. U svijetu je dosad postavljeno više od 16.000 vrućih točaka za besplatni pristup Internetu.

Ivo Tokić

e-Hrvatska 2007

Vlada RH je na sjednici 9. svibnja 2007. godine usvojila *Operativni plan provedbe Programa e-Hrvatska za 2007* (http://www.e-hrvatska.hr/repozitorij/dokumenti/downloads/Operativni_plan_eHrvat_ska_za_2007.pdf). Ovaj dokument, u čijoj je pripremi sudjelovalo više od 30 tijela državne uprave nadležnih za provođenje pojedinih mjera, na sedamdesetak stranica donosi pregled svih tekućih projekata informatizacije u tijelima državne uprave, te pregled više od 130 planiranih aktivnosti za ovu godinu.

Podsjetimo, Program e-Hrvatska 2007 pokrenut je na temelju projekta eEurope 2005 koji se temeljio na četiri osnovna cilja: suvremene javne usluge putem Interneta (e-Javna uprava, e-Obrazovanje i e-Zdravstvo), dinamično okruženje elektroničkog poslovanja, opća dostupnost širokopojasnog pristupa Internetu po pristupačnim cijenama i sigurna informacijska infrastruktura. Europska komisija usvojila je 1. lipnja 2005. Inicijativu pod nazivom "i2010 – Europsko informacijsko društvo za rast i zapošljavanje" koja je naslijedila dotadašnji projekt "eEurope 2005". Inicijativa i2010 prepoznaje učinkovitu primjenu informacijske i komunikacijske tehnologije kao preduvjet i temelj svih reformi, postizanja socijalne kohezije i poticanja ukupnog razvoja europskog društva. To je prva inicijativa Europske komisije usklađena s revidiranom Lisabonskom strategijom, a bavi se najperspektivnijom granom europskoga gospodarstva. Ciljevi Programa e-Hrvatska 2007. u velikoj mjeri se poklapaju s ciljevima Inicijative i2010, te među njima postoji jasna povezanost.

Daniela Sraga

ICT zaslužan za ekonomski rast EU

Otprilike u isto vrijeme kad i Hrvatska, i Europska unija podvlači crtu pod prošlogodišnja postignuća vezana uz nove informacijske tehnologije. Krajem ožujka objavljeno je godišnje izvješće o napretku Europske komisije i zemalja članica EU u implementaciji Inicijative i2010 pod nazivom *i2010 - Annual Information Society Report 2007* (http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/annual_report/2007/comm_final_version_sg/com_2007_0146_en.pdf).

Prema podacima objavljenima u izvješću, usluge bazirane na softveru i informacijskim tehnologijama narasle su za 5,9% u odnosu na 2005.

godinu, čime je ovaj sektor, izravno i neizravno, zaslužan za polovicu ukupnog ekonomskog rasta Europske unije. Izvješće također donosi podatak da se sve više novca investira u ICT rješenja, te da Europljani brzo prihvaćaju online usluge.

Na nacionalnoj razini, izvješće otkriva da je Italija vodeća po 3G mobilnim telefonima, dok je najviše kućanstava s digitalnom televizijom u Velikoj Britaniji. Šest zemalja – Danska, Nizozemska, Finska, Švedska, Velika Britanija i Belgija – imaju veći stupanj zastupljenosti širokopojasnog pristupa internetu nego SAD i Japan. Britanski i švedski radnici najobučeniji su za korištenje ICT-a, Nizozemci su najveći konzumenti online igara i glazbe, dok Finska ima najveći stupanj korištenja javnih pristupnih točaka internetu u Europi, a ujedno i najviše ulaže u istraživanja vezana uz ICT (64.3% ukupnog izdvajanja za istraživanje i razvoj). Švedska i Finska ulažu 3,9% i 3,5% svog BDP-a u istraživanje, čime čak premašuju ciljani postotak Europske unije od 3%.

Daniela Sraga

.eu domena – godinu dana poslije

U travnju ove godine europska vršna internetska domena proslavila je punu godinu postojanja. U tom razdoblju registrirano je više od 2.5 milijuna domenskih naziva, čime je .eu postala treća po redu najpopularnija vršna domena u Europi i jedna od najbrže rastućih vršnih domena na webu uopće. Najviše je zahtjeva upućeno iz Njemačke, Velike Britanije i Nizozemske. Prema dostupnim podacima, gotovo 80% svih .eu domenskih naziva vodi do aktivnih internetskih stranica. Istovremeno, gotovo dvije trećine europske online populacije poznato je s postojanjem ove domene, a 45% ih zna da kao građani Europske unije mogu podnijeti zahtjev za dobivanje domene. Uvođenje .eu vršne domene za poslovne subjekte započelo je u prosincu 2005., a u travnju 2006. registracija je dozvoljena svim građanima EU i organizacijama koje imaju sjedište na području EU, o čemu smo vas izvijestili u Drobilici br. 2 iz svibnja 2006. godine.

Daniela Sraga

Norme ISO 19005-1:2005 i ISO/IEC 23600:2006 kao hrvatske norme?

Početak travnja ove godine, Središnji državni ured za e-Hrvatsku predložio je Zajedničkom tehničkom odboru za informacijsku tehnologiju pri Hrvatskom zavodu za norme prihvaćanje dvije ISO norme za formate dokumenata kao hrvatske norme. ISO 19005-1:2005 (Cor. 1:2007) Upravljanje dokumentima. Format datoteke elektroničkog dokumenta za dugotrajnu pohranu – Dio 1: Upotreba PDF 1.4 (PDF/A-1) objavljen 28. rujna 2005. (uz ispravak od 28. ožujka 2007.) određuje kako se upotrebljava Portable Document Format (PDF) 1.4 za dugotrajnu pohranu elektroničkih dokumenata. Norma se može primijeniti na dokumente koji sadrže kombinaciju znakova te rasterskih i vektorskih slikovnih podataka. ISO/IEC 23600:2006 Informacijska tehnologija – Otvoreni format dokumenta za uredske aplikacije (OpenDocument) v 1.0 objavljen 30. studenog 2006. definira XML shemu za uredske aplikacije i njezinu semantiku. Shema je primjenjiva na uredske dokumente, uključujući tekstove, tablice, grafikone i slikovne dokumente kao što su crteži i prezentacije, ali nije ograničena samo na takve vrste dokumenata.

Daniela Sraga

Istraživanje Europske Unije o e-komunikacijama

U travnju su objavljeni rezultati specijalnog istraživanja Eurobarometra o stavu europskih građana prema različitim elektroničkim komunikacijskim sredstvima i uslugama pod nazivom *E-communication household survey* (http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomm/doc/info_centre/studies_ext_consult/ecomm_household_study/eb07_finalreport_v4.pdf), kao i o njihovoj dostupnosti u europskim kućanstvima. Istraživanje je za potrebe Europske komisije provedeno u razdoblju između 17. studenoga i 16. prosinca prošle godine u svih 27 zemalja članica EU, te Hrvatskoj i Turskoj. Među ključnim rezultatima ovog istraživanja može se pročitati kako:

- gotovo sva kućanstva u EU27 (95%) imaju pristup telefonu,
- većina europskih kućanstava (54%) posjeduje osobno računalo,
- pristup internetu ima 42% kućanstava, od čega širokopolasni pristup njih 30%,
- 17% Europljana koji imaju pristup internetu od kuće, koristi računalo za telefoniranje putem interneta (VoIP),
- većina građana ima na računalu instaliran antivirusni (81%) i antispam softver (60%), pa ipak ih se gotovo 30% suočilo sa značajnim problemima uzrokovanim računalnim virusima, neželjenom elektroničkom poštom ili spyware-om
- gotovo sva kućanstva imaju televizor (97%).

Daniela Sraga

Prenosimo

Umjetna inteligencija umjesto burzovnih analitičara

Američki računalni stručnjaci tvrde da će razvoj umjetne inteligencije omogućiti izradu računalnih programa, koji bi razmišljali kao burzovni stručnjaci, izvještava Bloomberg. Michael Kearns iz bankarske grupe Lehman Brothers pokušava naučiti računalo tajnama Wall Streeta. Program će biti napravljen tako da će znati proučavati na milijarde poslova sklopljenih na Wall Streetu i iz njih izlučiti smislene uzorke na temelju kojih bi bilo moguće obavljati kupnju i prodaju. Profesor Vasant Dhat sa Sveučilišta Stern u New Yorku namjerava napisati program, koji bi predvidio reakcije tržišta na nepredvidljive događaje, kao što su smrt predsjednika uprave kompanije ili slične nenadane događaje, koji utječu na cijene dionica. I Kathleen McKeown sa Sveučilišta Columbia tvrdi da će računala u bližoj budućnosti zamijeniti burzovne stručnjake, kao što je Warren Buffett, i da će moći korisniku dati odgovor na pitanje u svezi s investiranjem. Po njihovim tvrdnjama, računala bi mogla precizno procijeniti posljedice slanja novih vojnika u Irak ili glasine o spajanju dviju kompanija.

Izvor: Finance, Jure Ugovšek

Zašto se Linux zajednica boji XP-a za tri dolara?

Svim IT kompanijama, i hardverski i softverski orijentiranima, jasno je da će "sljedeća milijarda" korisnika doći iz zemalja u razvoju. U borbu za nove korisnike i tržišta vrlo aktivno ulazi i Microsoft sa svojom najnovijom ponudom koja je izazvala lavinu reakcija iz open source pokreta. U opširnoj Microsoftovoj najavi nove cjenovne politike stoji: "Da bi se tehnologija približila golemoj većini od pet milijardi ljudi trebat će razviti nove, kreativne poslovne modele, a na tome će trebati surađivati vlade, obrazovne ustanove i lokalne zajednice." No, uz te, sasvim ispravne opaske, najviše pažnje izazvao je dio kojim se najavljuje operativni sustav Windows XP s paketom aplikacija i cijene - 3 dolara. "Edukativni softver" sadržavat će Windows XP Starter Edition, Microsoft Office Home and Student 2007, Microsoft Math 3.0, Learning Essentials 2.0 for Microsoft Office, te Windows Live Mail desktop. Ta će se skupina programa po tri dolara početi prodavati u drugoj polovici 2007. godine onim vladama koje kupe i svojim studentima daju osobna računala. No, lavina reakcija na netu nije usmjerena pozdravljanju ove inicijative koja se odnosi na zemlje Trećeg svijeta, nego je glavno pitanje radi li Microsoft damping i nije li to izravan napad na open source zajednicu. Čini se da su reakcije nepromišljene. Prvo, prodavanje proizvoda ispod proizvodne cijene poznat je način da se konkurenciji smanji prodaja, pa ako je moguće i da se potpuno izbaci s tržišta. No, tko je u ovoj situaciji konkurent? To je open source zajednica čiji softverski proizvodi ne stoje ništa. Ta zajednica nije ničije vlasništvo, njen proizvod stoji 0 dolara, a kako je 3 još uvijek veće od 0, damping dakle ne postoji. Dalje, popusti za obrazovnu zajednicu i institucije nisu ništa novo.

Popusti za učenike i studente mogu biti vrlo veliki, a u nekim slučajevima Microsoft je svoje proizvode američkim sveučilištima dao besplatno. Dakle, ovdje ne možemo govoriti o "napadu na open source niskim cijenama". Štoviše, Linux zajednica trebala bi biti zadovoljna jer uz cijenu koja je praktično ista, sada se bez utjecaja cijene mogu usporediti Microsoftovi i open source proizvodi. Pa tko je bolji neka pobijedi. Međutim, kad stvari svedemo na tehničku usporedbu raznih Linux verzija i Windowsa XP, stvari i nisu zvjezdano blistave za open source. Istina je da za Linux u principu treba slabiji hardver, no istina je i da neke aplikacije trebaju golemu količinu memorije. U to se, primjerice, u svakodnevnom radu može uvjeriti svatko tko je umjesto Officea pokušao koristiti OpenOffice. Tu je zatim i pitanje korisničke podrške. Koliko je nerazvijenim zemljama korisna neka verzija, recimo, Linuxa, ako valja platiti za tehničku podršku? Jer svaki korisnik ne mora nužno biti i IT stručnjak, a neke stvari u open source softveru zasigurno trebaju rješavati profesionalci. Ako ste početnik Linux može biti vrlo frustrirajuće iskustvo. S te strane XP, sa svojom jednostavnošću i standardnim sučeljem odnosi pobjedu. Za XP ne treba ni Bog zna kakav hardver što također pogoduje siromašnijim zemljama u koje stiže hardver starije generacije na kojem XP sasvim lijepo radi. Svi znamo da "nema besplatnog ručka" jer se iza njega uvijek nešto krije, u pravilu nešto od čega "boli glava". A Linux je besplatan.

Izvor: Poslovni dnevnik, Stjepan Škramić

Događanja

Otvorena Paštrićeva biblioteka u Splitu

Obilježavajući 300 godina od smrti svoga utemeljitelja, nadbiskupa Stjepana Cosmija (1678-1707), Nadbiskupijsko sjemenište i Nadbiskupijska klasična gimnazija u Splitu je 10. svibnja na prigodnoj akademiji, uz izložbu knjiga iz fonda, svečano otvorila Paštrićevu biblioteku.

Ivan Paštrić (1636-1708), istaknuti filolog, član rimske akademije Dei Concili i lektor De propaganda fide u Vatikanu, ustupanjem duplikata iz svoje rimske knjižnice, u Splitu je osnovao prvu javnu knjižnicu, "pro alumnorum et comuni usu". Podržan od Stjepana Cosmija, splitskom sjemeništu poslao je 586 knjiga, pa je 30. siječnja 1706. knjižnica svečano otvorena i cijelo 18. stoljeće bila dostupna javnosti. Od 19. stoljeća njezina uporaba ograničava se na pripadnike Sjemeništa. Zbog početka rata u Hrvatskoj, knjige su 1991. spremljene u metalne sanduke i evakuirane, pa je njihova sudbina dugo bila neizvjesna. Tek nedavno, zauzimanjem ravnatelja knjižnice mr. Josipa Dukića, knjige su izvađene iz sanduka, uvedene u postupak zaštite, obrade i predstavljanja javnosti.

Dubravka Dujmović

Izložba „100 godina Arhiva“

Državni arhiv u Zagrebu obilježio je 11. svibnja 2007. sto godina svoga postojanja otvorenjem prigodne retrospektivne izložbe pod nazivom „100 godina Arhiva“. Izložba je postavljena u prostorima Državnog arhiva u Zagrebu. Zora Hendija, autorica izložbe, nastojala je koncepcijom izložbe predočiti razvoj Arhiva od njegovog osnutka do danas, te razdoblje čuvanja arhivskog gradiva prije nastanka arhiva (*rizničko razdoblje*). Izložba prikazuje pet razdoblja povijesti Arhiva.

Prvu fazu označava predarhivsko, rizničko razdoblje, u kojemu Arhiv još nije postojao kao institucija, ali u kojoj je već je poznata potreba čuvanja vrijednih isprava. U ovom razdoblju vrijedno gradivo grada Zagreba čuvalo se u sakristiji Crkve Sv. Marka. Formalni početak arhiva kao institucije obilježava datum 11. svibnja 1907., kada je osnovan današnji Državni arhiv u Zagrebu, kao *Gradski arhiv*, zajedno s Gradskom knjižnicom i muzejom, i to na poticaj Braće hrvatskog zmaja, koji su ujedno bili i prvi upravitelji sve tri institucije. Arhiv grada Zagreba se u to vrijeme nalazio u sastavu Muzeja grada Zagreba, a gradivo se čuvalo u kuli nad Kamenitim vratima. Godine 1914. preneseno je gradivo zagrebačkog arhiva u deponit u novoizgrađenu zgradu Zemaljskog arhiva (današnji Hrvatski državni arhiv), a ravnateljstvo Zemaljskog arhiva vodilo je upravu nad gradskim arhivom, što označava treću fazu u povijesti Arhiva.

U rujnu 1945. osnovan je Povijesni arhiv u Zagrebu, Povjerenstvo za uređenje gradske arhivske građe, ali u sastavu Prosvjetnog odbora Narodnog odbora grada Zagreba, kao tijela uprave. U završnoj, petoj fazi, ovo će Povjerenstvo 1947. godine prerasti u Arhiv grada Zagreba, koji će 1950. godine konačno izaći iz sastava uprave kao samostalna ustanova. Godine 1962. Arhiv će dobiti naziv Historijski arhiv u Zagrebu, 1993. Povijesni arhiv u Zagrebu, a 1997. Državni arhiv u Zagrebu.

Uz gradivo koje je vezano za samu povijest Arhiva, izloženo je i posebno vrijedno arhivsko gradivo. Najstarije izloženo gradivo datira od 13. do 19. st., a to su, između ostalog, isprava Bele IV iz 1258., zatim najstarija sačuvana isprava izdana od Poglavarstva Gradeca koja datira iz 1387., Notarski znak bilježnika Matije Slatinskog iz 1537., prvi organizacijski statut Gradeca iz 1609., Knjiga zapisnika izbornih sjednica, prosvjeda i odluka Poglavarstva pisanih od 1604. do 1742., Knjiga zapisnika zagrebačkih građana pisana od 1733., prvi zapisnik Poglavarstva pisan hrvatskim jezikom iz 1848., Rodoslovno stablo obitelji Jelačić i dr. Od ostalih izložaka (radi se o kopijama arhivskog gradiva) pokazani su različiti spisi, plakati, leci, osobna dokumentacija službenika, nacrti, fotografije itd. Izložba će biti otvorena do kraja godine, a može se posjetiti radnim danom od 9-14 sati.

Katarina Horvat

Skupovi

EURASLIC 12: From Treasures of the Seas - to Treasures of the Libraries
Krim, 2.-4. svibnja 2007.

The logo for EURASLIC, featuring the word "EURASLIC" in a bold, blue, sans-serif font. The letters are slightly shadowed, giving it a three-dimensional appearance as if it's floating above a light blue, textured surface.

Dvanaesta konferencija EURASLIC-a održana je od 2. do 4. svibnja 2007. godine na Krimu u Ukrajini. Naslov „From Treasures of the Seas - to Treasures of the Libraries“ okupio je dvije tematske cjeline: elektronički repozitoriji te vrijedne i rijetke knjige.

Pauline Simpson (National Oceanography Centre, Southampton, UK) prikazala je razvoj e-repozitorija, postignuća i trendove daljnjeg razvoja. Prikazani su i e-repozitorij nekih knjižnica, projekti digitalizacije, rijetke i vrijedne zbirke u knjižnicama te konzervacija i očuvanje starih i vrijednih knjiga.

Kao gost iz afričkog udruženja sudjelovala je Margaret Shaw (South African Institute of Aquatic Biodiversity). Iz organizacije FAO (Food and Agricultural Organization of the UN) bio je nazočan Armand Gribling koji je predstavio Aquatic Commons. UNEP Mediterranean Action Plan predstavila je Margaret Watts.

Knjižnica Instituta „Ruđer Bošković“ predstavljena je posterom o e-repozitoriju Instituta koji je u fazi testiranja aplikacije, te izlaganjem Country and Institutional Report u kojem su prikazane aktivnosti hrvatskih knjižnica članica udruženja, kao i rijetke i vrijedne kolekcije u knjižnicama članicama.

EURASLIC (<http://www.euraslic.org>), European Association of Aquatic Sciences Libraries and Information Centres), udruženje je europskih oceanografskih i hidrografske knjižnica i informacijskih centara. Osnovano je 1988. godine. Regionalni je član međunarodnog udruženja IAMSILIC (International Association of Aquatic and Marine Science Libraries and Information Centres). Zadaća udruženja je poticanje razmjene informacija među knjižnicama članicama.

Knjižnicama članicama dostupne su publikacije udruženja:

- EURASLIC Newsletter – donosi novosti vezane uz knjižničarstvo i oceanografiju,
- zbornik radova s konferencija,
- direktorij članova – izlazi u tiskanom i elektroničkom obliku.

Knjižnicama je omogućena besplatna međuknjižnična posudba, a zahtjevi se mogu uputiti putem mrežnog obrasca, foruma ili mailing-liste. Knjižnice učlanjene u EURASLIC ujedno su i članice IAMSLIC-a. Sudjelovanjem u izgradnji zajedničkog kataloga IAMSLIC Z39.50 Distributed Library moguća je posudba građe i iz knjižnica članica drugih regionalnih društava.

Povremeno udruženje dodjeljuje opremu knjižnicama zemalja u razvoju.

Unutar društva djeluju i tri sekcije:

- EURASLIC ECET - okuplja članice iz zemalja srednje i istočne Europe. Unutar sekcije pokrenut je zajednički projekt EURASLIC-a i IODE-a (International Oceanographic Data Exchange): ODINECET (<http://www.iode.org/odinecet/>) sa svrhom razmjene informacija. U okviru projekta održavaju se informatičke radionice (MIM - Marine Information Management), a knjižnice sudionice projekta rade na izgradnji zajedničkog kataloga (<http://www.euraslic.org/journal.php>)
- MedSIG - Mediterranean Special Interest Group - okuplja knjižnice sredozemne regije, od kojih su neke članice EURASLIC-a, neke pripadaju drugim regionalnim društvima ili za sada nisu članice niti jednog udruženja. Završen je rad na kontaktiranju potencijalnih knjižnica - članova i izgradnji zajedničkog direktorija članova (<http://195.97.36.231/Sample/Final/MedLibsMembers.htm>).
U proljeće 2008. godine planira se prvi sastanak svih knjižnica unutar sekcije.
- Freshwater Libraries - okuplja knjižnice institucija koje se bave istraživanjem slatkih voda.

Tri hrvatske knjižnice članice su udruženja EURASLIC:

- Knjižnica Instituta „Ruđer Bošković“, Zagreb
- Knjižnica Instituta za oceanografiju i ribarstvo, Split
- Knjižnica Hrvatskog hidrografskog instituta, Split

Knjižnice koje barem dijelom svog fonda pokrivaju područja ocenografije i hidrografije i žele postati članice udruženja mogu se učlaniti putem mrežnog formulara na adresi <http://www.euraslic.org/howtojoin.php>. Članice udruženja okupljaju se svake dvije godine na konferenciji kako bi razmijenili ideje i informacije.

Sofija Konjević

InfosecWeek

Zagreb, 14.-18. svibnja 2007.

U Zagrebu se od 14. do 18. svibnja 2007. održao Međunarodni tjedan informacijske sigurnosti pod nazivom InfoSecWeek u organizaciji tvrtke S&T i uz podršku svjetskih lidera informacijske sigurnosti - IBM-a, CheckPoint-a, enTrusta, Microsofta, Symanteca, RSA, Apani i drugih.

InfoSecWeek je okupio brojne poznate stručnjake i predavače s područja informacijske sigurnosti kao što su John Sherwood, Jorge Sebastiao, Vince Gallo, dr. Richard B. Neeley, Tomislav Vazdar te ostali. Radi se o ljudima koji su savjetovali europsku avionsku industriju Airbus, njemačku, škotsku i druge nacionalne banke, američku vojsku, Fiat i cijeli niz uspješnih organizacija.

Inozemni stručnjaci su u sklopu dvodnevne konferencije, kroz niz predavanja i radionica, gospodarstvenicima i stručnjacima iz Hrvatske i istočne Europe prezentirali učinkovite načine upravljanja informacijskom sigurnošću. Raspravljalo se o ključnim temama i pitanjima informacijske sigurnosti, o najnovijim saznanjima i trendovima u ICT sustavima, tehnologijama i metodama sigurnosnih zahtjeva, forenzičkih metoda za traženje i očuvanje dokaza i dr. Konferencija je bila namijenjena svim zainteresiranim menadžerima, IT stručnjacima, pravnicima koji se bave područjem zaštite privatnosti i prava na informacije te svima odgovornima za upravljanje informacijskom sigurnošću.

InfoSecWeek predstavlja kombinaciju stručnih seminara, radionica, konferencije i izložbe koji zainteresiranima pruža cijeli niz praktičnih znanja u području sigurnosti informacijskih sustava. Cilj ovog događaja je prezentirati poslovne probleme, iskustva u njihovom rješavanju te polaznicima pružiti znanja na kojima će temeljiti uspješan razvoj informacijskih sustava svojih organizacija.

Ivo Tokić

Open source konferencija Bite-On Security Zagreb, 19.-20. svibnja 2007.

Open source konferencija, treća po redu, sa sloganom Bite-On Security, održala se 19. i 20. svibnja u Europskom domu u Zagrebu, a glavna tema ovogodišnje konferencije bila je sigurnost računalnih sustava. Open source je engleski pojam koji označava softver koji je "otvorenog koda", dostupan svima i svi mogu surađivati u njegovoj izradi, za razliku od softvera zatvorenog koda poput Microsoft Windowsa. Predavači su bili Hrvoje Špoljar, Damir Delija, Robert Sedak, Vlatko Košturjak, Alan Pavičić, Nenad Romić, i gosti. Teme u bile Kernel security, Honeypot sustavi, Security Enhanced Linux (SELinux), Plugable Authentication modules, Netfilter, SQL injection, Buffer overflow, Nagios, Cacti, Smokeping, Zenoss, Snort, Prelude, rrdtool, twisted, Nessus, nmap itd.

Više na stranici <http://www.otvorenikod.org/>

Ivo Tokić

Treća hrvatska konferencija o medicinskim informacijama – MICC 2007. Zagreb, 14. lipnja 2007.

Treću hrvatska konferencija o medicinskim informacijama zajednički organiziraju Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNet i tvrtka OVID Technologies Inc. Skup će se pod naslovom "Mijenja li se način znanstvene komunikacije u medicini?" održati na Medicinskom fakultetu u Zagrebu (10000 Zagreb, Šalata 3) 14. lipnja 2007. godine. Skup ima za cilj ukazati sudionicima na značajne promjene koje

su u sustav znanstvene komunikacije u medicini donijele računalne i mrežne tehnologije te inicijative za tzv. otvorenim pristupom. Na skupu će se govoriti o promjenama koje u medicinsku znanstvenu komunikaciju donosi razvoj računalnih tehnologija i inicijativa Otvorenog pristupa te o povezanosti objavljivanja radova u znanstvenim časopisima i znanstvenog i stručnog napredovanja. Program će obuhvatiti osam pozvanih predavanja i dvije radionice.

Od uvaženih predavača ističemo Guusa van den Brekela, iz Središnje medicinske knjižnice kliničke bolnice Sveučilišta u Groningenu (University Medical Center Groningen, <http://www.rug.nl/umcg/bibliotheek/index>). Guus van den Brekel je jedan od najpoznatijih i vrlo inovativnih europskih medicinskih knjižničara. Sudjelovao je u razvoju sustava Metalib za sve knjižnice na tom sveučilištu (RUGCombine), alata QuickSearch Library Toolbar (<http://www.rug.nl/Bibliotheek/locaties/bibCMB/informatie/toolbar/index>) i drugih novih usluga. Pristup skupu je besplatan. Više <http://smk.mef.hr/MICC>.

Marina Mayer

CROinfo 2007 Zagreb, 11.-12. listopada 2007.

CROinfo 2007 KM konferencija će se održati 11. i 12. listopada 2007. u Zagrebu u zgradi INE, Avenija Većeslava Holjevca 10. Naslov ovogodišnje konferencije je *Informacije i upravljanje znanjem u poslovnoj praksi : internacionalna i regionalna iskustva*. Više informacija o svemu na <http://www.croinfo-kmconference.net/>

Tibor Tóth

Prvi broj „Rodoslovlja“

Hrvatsko rodoslovno društvo „Pavao Ritter Vitezović“ izdalo je prvi broj novog časopisa „Rodoslovlje/Genealogija“, posvećen temama iz te pomoćne povijesne znanosti i priložima s entuzijastičkog rodoslovnog područja. Časopis je strukturiran kao stručno-znanstveno štivo, ali s nastojanjem da bude razumljiv i prihvatljiv svakome koga zanimaju rodoslovne/genealoške teme. Na 64 stranice formata A-4 moguće je pronaći niz zanimljivih rasprava koje su obogaćene slikovnim i tabelarnim prikazima. U uređivanju časopisa, osim članova Društva, sudjelovao je i stručni Savjet časopisa u kojem su uvaženi znanstvenici poput Franje Šanjeka, Petra Strčića, Ive Mažurana, Stjepana Čosića i dr. Glavni urednik časopisa je Mladen Paver, a članovi uredništva su Dora Flegler, Zoran Jeić, Jozefina Herak i izvršni urednik Marko Rimac.

Časopis se sastoji od pet cjelina: Rasprave i članci, Ocjene i prikazi, Savjeti, Izvješća i Iz rada Društva. Proslav glavnog urednika govori o samom časopisu, ali i o Društvu šire. Kao i svi radovi, popraćen je sažetkom na četiri strana jezika (engleski, njemački, francuski, talijanski).

<http://www.rodoslovlje.hr/>

Marko Rimac

Hannah Arendt: *O zlu : Predavanja o nekim pitanjima moralne filozofije*

Zagreb : Naklada Breza, 2006., 131 str., ISBN 953-7036-31-6
S engleskog prevela i pogovor napisala Nadežda Čačinović

„Kada se ne slažem s drugim ljudima, mogu otići; samu sebe ne mogu ostaviti te je stoga bolje da se sporazumijem sa samom sobom prije nego sa drugima. To je rečenica koja izriče pravi uzrok zašto je bolje podnositi zlo nego činiti zlo: ukoliko činim zlo osuđena sam na to da živim u nepodnošljivoj bliskosti sa zlikovkom; nikada je se neću riješiti. ... Ukoliko ste u raskoraku sa samim sobom, to je kao da ste prisiljeni svakodnevno živjeti i općiti sa svojim neprijateljem. Takvo što nitko ne može htjeti. Kada počinite zločin, živite sa zločincem, pa iako mnogi radije počine zločin nego da budu žrtve, nitko ne želi živjeti sa zločincem, lopovom ili lažovom.“

Krajem prošle godine objavljena je knjiga filozofkinje Hannah Arendt „O zlu : Predavanja o nekim pitanjima moralne filozofije“. Knjiga je prijevod strojnih zapisa predavanja koja su prvi put objavljena 2003. g. Djelo tvore predavanja podijeljena u četiri dijela, pogovor, napomena o tekstu i kazalo imena. Autorica predavanja počinje Winstonom S. Churchillom i naglašava da ono što čini veličinu – plemenitost, dostojanstvo, postojanost i neka vrsta nasmijane odvažnosti – ostaje bitno jednakim kroz stoljeća. Raspravlja se o moralnim pitanjima, onima koja se tiču individualnog postupanja i ponašanja,

pravilima i mjerilima pomoću kojih ljudi odvajaju pravo od krivog. Moralno ponašanje ovisi prije svega o odnosu čovjeka prema samome sebi.

H. Arendt rođena je 1906. u Hannoveru. Odrasta u socijaldemokratskoj asimiliranoj židovskoj obitelji u Königsbergu, studirala je filozofiju, teologiju i grčki jezik kod Martina Heideggera, Rudolfa Butmanna, Edmunda Husserla i Karla Jaspersa. 1933. hapsi je Gestapo, te bježi u Francusku, do 1940. djeluje kao socijalna radnica u raznim židovskim organizacijama, a 1941. seli preko Portugala u SAD, gdje drži predavanja na Princetonu, Harvardu, New School, Brooklyn College u New Yorku, University of California, Berkeley, University of Chicago, New School for Social Research u New Yorku, "Gifford Lectures", University of Aberdeen. Od 1961. izvještava sa suđenja Adolfu Eichmannu u Jeruzalemu. Umrla je 1975. godine.

Pitanja etike i morala, u društvu u kojem informacija sve više i više postaje roba, kapital i moć, za informacijske stručnjake, kao profesionalce i kao

osobe, neminovno postaju sve važnija i važnija. Autorica, s obzirom na svoje životne okolnosti, govori o nacističkoj Njemačkoj, o moralnom kolapsu u kojem je sudjelovala većina. No, manjina nikada nije posumnjala u to da zločini ostaju zločini i onda kada ih vlast legitimira i da je bolje bez obzira na okolnosti ne sudjelovati u tim zločinima. Svakoj osobi koja promišlja svoje djelovanje ovo, i druga djela, Hannah Ardent od velike su pomoći.

Živana Heđbeli

Tehnički in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja 6. zbornik referatov dopolnilnega izobraževanja s področja arhivistike, dokumentalistike in informatike v Radencih od 28. do 30. marca 2007.

Maribor : Pokrajinski arhiv Maribor, 2007, 475 str, ISSN: 1581 – 7407
Glavni urednik dr. Slavica Tovšak

U Radencima u Sloveniji je Pokrajinski arhiv Maribor, od 28. do 30. ožujka 2007. g. održao tradicionalno arhivističko savjetovanje posvećeno sadržajnim i tehničkim problemima klasičnoga i elektroničkoga arhiviranja. Na savjetovanju su sudjelovali arhivisti i drugi stručnjaci iz Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Slovačke, Njemačke i Austrije. U zborniku radova je objavljeno 47 izlaganja održanih na skupu, koja su podijeljena u veće cjeline: elektroničko čuvanje gradiva, klasifikacija, materijalna zaštita arhivskoga gradiva, audiovizualni arhivi, obrazovanje i iz arhivske prakse. Autori iz Hrvatske su: Čabrajčić Hrvoje, Heđbeli Živana, Horvat Katarina, Lemić Vlatka, Mihačić Snježana, Molnar Branka, Prgin Ivana i Rubčić Darko. Zbornik je upotpunjen kratkih biografijama i fotografijama autora.

Više na: <http://www.pokarh-mb.si>

Živana Heđbeli

Zbornik radova : Prvi kongres arhivista Bosne i Hercegovine

Sarajevo : Arhiv Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Arhivističko udruženje Bosne i Hercegovine,
2006, 478 str., ISBN: 9958-520-06-0
Glavni i odgovorni urednik: mr. Šaban Zahirović,

U Bosni i Hercegovini je po prvi puta održan kongres arhivista BiH. Kongres je održan od 2. do 4. studenog 2006. u Sarajevu, u organizaciji Arhiva Bosne i Hercegovine i Arhivističkog udruženja Bosne i Hercegovine. Na kongresu su sudjelovali arhivisti i drugi stručnjaci iz BiH, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Slovenije, Albanije, Mađarske, Makedonije. Rad na Kongresu odvijao se kroz četiri sekcije: arhivski fondovi i zbirke i obrada arhivske građe u Bosni i Hercegovini, zaštita i nadzor arhivske građe u nastajanju, arhivi u suvremenom okruženju – arhivsko zakonodavstvo i obrazovanje arhivskih djelatnika, strategija i zakonska regulativa u pristupu arhivima, slobodi informiranja i zaštiti podataka.

Sažeci referati dostupni su on-line na: <http://www.arhivbih.gov.ba/bos/aktuelnosti.htm>

Živana Heđbeli

HID-Drobilica

Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, tel. 01/2381-624, e-mail: ivo.tokic@ina.hr

Članovi uredništva: mr.sc. Tibor Tóth, dr.sc. Živana Heđbeli, Marina Mayer, mr.sc. Daniela Sraga, mr.sc. Irena Pilaš

HID

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel.: +385 1 3722 643; faks: +385 1 3722 630 <http://www.hidd.hr>

Matični broj: 0513814

Žiro račun: 2340009-110007285